

breken. Typisch Rotterdams was dit gebeuren niet want op deze wijze verdwenen ook in Leiden na 1722 vier van de twaalf walmolens en vielen zo in Dordrecht drie van de acht molens onder de slopershamer.

Telde onze stad dus in 1612 dertien windmolens, in 1672 werden er zeven genoemd en mede door de gildebepalingen bleef dat aantal lange tijd gehandhaafd. In de uit 1791 daterende notities der Koornmolens onder het Ressorst der stad Rotterdam ⁵⁾ vinden we nog steeds zeven windmolens vermeld en wel de Haas, de Lely, de Pellekaan, de Hoop, de Blauwe Mole, de Roode Leeuw en de Oranjeboom.

In 1826 noemt de Staat van Ontvang en Uitgaaf negen binnen deze stad gelegen Koren Molens ⁶⁾.

In de 19de eeuw eindigt door de invoering van de stoommachine het rendabel voortbestaan van de windmolens. Toen verdwenen dan ook de meeste windmolens van het toneel. De elektromotor deed er later nog heel wat dezelfde weg volgen.

De laatste en meest bekende stadskorenmolen, de Noord aan het Oostplein, ging helaas in 1954 door brand verloren. Gelukkig bleven in de omringende tot Rotterdam behorende dorpen enkele prachtige voorbeelden van stenen bovenkruiers behouden. En wat van zo groot belang is, er zijn er, die nog geregeld, indien mogelijk, van de wind gebruik maken.

Juist door hun hoogte zijn de indrukwekkende bovenkruiers verzekerd van een goede windvang. Voortreffelijk lenen zij zich voor het maalbedrijf. De inwendige zes, vaak zeven, zolders – dat zijn de verdiepingen in de molen – bieden prachtige ruimten en bergplaatsen. Meestal is het benedengedeelte ingericht als woning met slaapvertrekken voor de molenaar en zijn gezin. De tweede en derde verdieping doen dienst als graanzolder. Daarboven, in de regel ter hoogte van de stelling, vinden we de steen- en maalzolder waar het graan onder de zware molenstenen tot meel wordt gemalen. In de bovenbouw bevindt zich het door het wiekenkruis in beweging te brengen mechanisme, een keurig passend geheel van draaiende assen en wielen.

1. De Arend. In 1798 legde P. C. de Kuyper de eerste steen voor 'een steenen windmoutmolen, die nimmer tot korenmolen of loonmolen mocht worden geemployeerd'. Was een hoge ronde stenen bovenkruier.